

INSTITUT PRO DEMOKRACII A EKONOMICKOU ANALÝZU
projekt Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i.

INSTITUTE FOR DEMOCRACY AND ECONOMIC ANALYSIS
A Project of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences

Nárůst cen energií a zvýšení příspěvku na bydlení v lednu 2022: Pomohlo to?

Září 2022

FILIP PERTOLD, PETR PLETICHA

PROJEKT NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO ÚSTAVU AKADEMIE VĚD ČR

Filip Pertold

Výzkumný pracovník a koordinátor v think-tanku IDEA při CERGE-EI. V roce 2013 získal ocenění Neuron Impuls Prize. Působil též jako výzkumník na Aarhus University v Dánsku, ve Světové bance, na University of Illinois a University of California v Berkeley. Ve svém výzkumu se věnuje zejména vzdělávání, aplikované mikroekonomii, veřejné ekonomice, trhu práce, školství a zdraví.

Filip is a researcher and coordinator at the IDEA think tank at CERGE-EI. He was awarded a Neuron Impulse Prize in 2013. He has also been affiliated with Aarhus University in Denmark, the World Bank, the University of Illinois and the University of California in Berkeley. His fields of interest include applied microeconomics, public economics, education, labor and health economics.

Petr Pleticha

Začal pracovat jako výzkumník pro think-tank IDEA při Národohospodářském ústavu AV ČR, v. v. i. v září 2017. Magisterský titul získal v roce 2017 v oboru Aplikované ekonomie na Stockholm School of Economics a v oboru mezinárodního managementu na Stockholm School of Economics a Bocconi University. V současnosti je doktorandem na Institutu ekonomických studií Univerzity Karlovy. Zabývá se ekonomikou technologické změny, ekonomikou inovací a mezinárodní ekonomikou.

Petr joined the IDEA think tank at CERGE-EI as a researcher in September 2017. He holds a master's degree in Applied Economics from the Stockholm School of Economics and a double degree in international management jointly from the Stockholm School of Economics and Bocconi University. He is currently working towards a PhD at the Institute of Economic Studies at Charles University. Petr is interested in the economics of technological change, innovation economics, and international economics.

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK v Praze (CERGE).

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Charles University in Prague, Center for Economic Research and Graduate Education as well as the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences, v. v. i.

Nárůst cen energií a zvýšení příspěvku na bydlení v lednu 2022:
Pomohlo to?

Studie 13/2022

© Filip Pertold, Petr Pleticha

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., 2022

ISBN 978-80-7344-650-5 (Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.)

Studie 13/2022

Nárůst cen energií a zvýšení příspěvku na bydlení v lednu 2022: Pomohlo to?¹

ZÁŘÍ 2022

FILIP PERTOLD, PETR PLETICHA

Shrnutí

- V reakci na prudký růst cen energií, a tedy nákladů na bydlení od podzimu 2021 vláda Petra Fialy v lednu 2022 přistoupila ke zvýšení stropů – tj. normativních nákladů na bydlení. V této studii analyzujeme, jak toto opatření ovlivnilo počet domácností s nárokem na příspěvek a počet domácností, které příspěvek čerpají.
- Zvýšení normativních nákladů na bydlení zvýšilo maximální možnou čerpanou částku příspěvku na bydlení, ale samo o sobě nerozšířilo okruh domácností, které na něj mají nárok. Nárůst počtu domácností s nárokem na příspěvek způsobily vyšší ceny energií. Podle administrativních i sociologických dat se absolutní počet domácností čerpajících příspěvek velmi mírně zvýšil, ale podíl domácností, které příspěvek čerpají na domácnostech s nárokem na příspěvek, se snížil.
- Naprosté většině domácností kompenzuje navýšení maximální možné výše příspěvku jen část nárůstu jejich výdajů na bydlení. Například u domácností, kterým podíl výdajů na bydlení na jejich čistém příjmu vzrostl o 15 procentních bodů, zvýšení příspěvku v průměru nahradilo méně než pětinu takto zvýšených výdajů.
- Většina domácností o příspěvku na bydlení ví, ale mnohé o něm mají nepřesné informace a chybně usuzují, že na něj nárok nemají. Přestože možnost čerpat vyšší částku učinilo čerpání příspěvku atraktivnější, pro mnohé domácnosti nepředstavuje dostatečnou sumu, aby o něj žádaly. Pravděpodobně je odrazuje i vysoká administrativní náročnost žádosti.

¹ Tato studie reprezentuje pouze názor autorů a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK (CERGE). Poděkování patří Danielu Münichovi, Danielu Prokopovi a Michalu Šoltésovi za velmi cenné připomínky a návrhy na zlepšení studie. Veškeré případné nepřesnosti a chyby však jdou na vrub nás autorů. Studie vznikla díky podpoře Akademie věd ČR v rámci programu Strategie AV21: Společnost v pohybu a veřejné politiky. Autoři oceňují úzkou spolupráci s PAQ Research při využití výzkumných dat *Život během pandemie*, jejichž sběr byl mimo jiné podpořen Akademií věd ČR v rámci programu Strategie AV21: Společnost v pohybu a veřejné politiky.

- Nejpočetnější skupinou mezi domácnostmi s nárokem na příspěvek i těmi, které příspěvek čerpají, jsou důchodci. Podíl důchodců, kteří mají na příspěvek nárok ve sledovaném období, výrazněji nevzrostl. Ze všech demografických skupin však nejvíce zareagovali na zvýšení normativu a příspěvek ve větší míře čerpat začali.
- Analýza je založená na unikátních datech z dotazníkového šetření Život během pandemie společnosti PAQ Research, na kterém spolupracuje IDEA při CERGE-EI s podporou Akademie věd ČR. Analyzována byla data ze dvou vln šetření: vlnu, která proběhla v listopadu 2021 (před navýšením normativů) a vlnu z dubna 2022 (po navýšení normativu). Datová sada čítá 1 472 respondentů.

Study 13/2022

Rising Energy Prices and the Increase in Housing Benefits: Did it Help?²

SEPTEMBER 2022

FILIP PERTOLD, PETR PLETICHA

Summary

- This study analyzes the effects of changes in the housing benefits policy in Czechia. In response to the surge in energy prices, the Czech government increased the maximum contributions for eligible households. Although the number of households drawing the contribution rose, their share among all eligible households dropped.
- Increasing the maximum contribution by itself does not increase the number of eligible households. The rising number of eligible households is caused mainly by the hike in energy prices.
- Increasing the maximum contribution did not compensate for the surge in housing costs. For instance, households whose housing costs as a share of their net income had increased by 15 percentage points were not able to offset even a fifth of the cost increase.
- Although the increased maximum contribution makes the housing benefit more attractive, the amount of the actual contribution is often so small that households do not bother applying for it. Apart from the small contribution, the considerable administrative demands also likely discourage many households from applying. Households are aware of the housing benefit policy, but they are misinformed and often deem themselves ineligible when in fact they are eligible.

² This study represents the authors' own views and not the official position of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences nor of the Charles University Centre for Economic Research and Graduate Education (CERGE). The authors are grateful to Daniel Münich, Daniel Prokop and Michal Šoltés for their valuable comments and advice. Any remaining ambiguities or errors are the responsibility of the authors. The study was produced with support from the Czech Academy of Sciences as part of its AV21 Strategy programme: Society in Motion and Public Policies. The authors acknowledge the close cooperation with PAQ Research in the use of *Život během pandemie* research data, the collection of which was supported, among others, by the CAS as part of its AV21 Strategy programme: Society in Motion and Public Policies.

This work was financed by the Ministry of Education, Youth and Sports of the Czech Republic in grant projects SHARE-CZ and SHARE-CZ+.

- The most likely eligible households are those of retirees. Although the share of eligible retirees did not increase in the covered period, the take-up of housing benefits increased the most among them.
- The analysis is based on *Život během pandemie* survey data gathered by PAQ Research. The study analyzes two waves of the survey: November 2021 (before the policy change) and April 2022 (after the policy change). The dataset consists of 1,472 respondents.

Úvod

Příspěvek na bydlení je nástroj státní sociální podpory, který je zaměřen na pomoc domácnostem s vysokými náklady na bydlení, které přesahují 30 procent čistých příjmů domácnosti (v Praze 35 %). Je sice příjmově testovaný, ale zaměřuje se i na domácnosti, které spíše než nízkými příjmy trpí vysokými náklady na bydlení. Z tohoto pohledu jde o alespoň teoreticky efektivní a zacílený nástroj sociální politiky. Jeho role je v době prudkého růstu cen energií poměrně klíčová.

Nástroje podobné příspěvku na bydlení mají za cíl snižovat příjmovou nerovnost a podpořit sociální mobilitu, proto je to hojně rozšířený nástroj sociální politiky (Eerola, 2021). Peněžní příspěvky na bydlení se ukazují jako flexibilnější a potenciálně přesnější nástroj sociální podpory než sociální bydlení (Verbist & Grabka, 2017). Přesto je u nich míra čerpání mezi domácnostmi s nárokem často překvapivě nízká (Bruckmeier & Wiemers, 2018). Zvýšení maximální možné výše čerpaného příspěvku by však mělo motivaci domácností příspěvek čerpat zvýšit (Whelan, 2010) – pokud stávající překážky v jeho čerpání nejsou příliš vysoké.

V této studii analyzujeme dopady navýšení normativu příspěvku na bydlení schváleného vládou s účinností od ledna 2022. Normativ stropuje maximální výši příspěvku a zajišťuje, že se nedostává domácnostem, které si náklady na bydlení uměle navyšují (např. fiktivním nájmem). Samotné zvyšování normativu mělo kompenzovat zvýšení výdajů na bydlení u domácností, které mají na příspěvek nárok. Za druhé zkoumáme, zda došlo ke zvýšení absolutního počtu domácností, které příspěvek pobírají a zda došlo ke zvýšení čerpané částky. V samostatné části se pak věnujeme možným příčinám nízkého podílu domácností s nárokem, které příspěvek skutečně čerpají.

Studie má následující strukturu: V následující části popisujeme použítá data. Poté vysvětlujeme princip fungování příspěvku na bydlení. Následuje analýza nárůstu normativu ve srovnání s nárůstem nákladů na bydlení a příčiny toho, proč domácnosti nečerpají tuto dávku, přestože na ni mají nárok.

Použitá data

Data pocházejí z výzkumu *Život během pandemie* společnosti PAQ Research.³ Každé 2–3 týdny (počínaje březnem 2020) byl šetřen reprezentativní vzorek stejných domácností a výsledný vzorek se v jednotlivých vlnách pohyboval mezi 2 200 až 2 600 rozhovory. Tato longitudinální metodika umožňuje zkoumat změnu chování či ekonomického stavu konkrétních domácností v čase.

Dotazování probíhalo na Českém národním panelu domácností. Vzorek je kvótně reprezentativní pro celou populaci ČR, ale kvůli metodice se ho mohou účastnit jen respondenti s připojením k internetu. Online metodiku sběru dat si vyžádala potřeba rychlého dotazování respondentů v krátkých časových úsecích znemožňujících osobní kontakty, dále preventivní omezování kontaktů během pandemie a konečně i citlivý charakter dotazovaných témat, u nichž by přítomnost tazatele mohla vést ke zkreslení odpovědí. Výsledky pro starší generaci (55+) jsou proto kvůli online sběru pouze orientační.

Vzorek kopíruje složení populace 18+ z hlediska: kraje a velikosti obce bydliště, pohlaví, vzdělání, věku respondenta-pracovního statusu (před začátkem epidemie), věku × pohlaví, věku × vzdělání.

Při interpretaci výsledků je nutné brát v úvahu možné zkreslení, které vzniká výběrovým šetřením. Jak ukazuje Bruckmeier, Riphahn & Wiemers (2021), odhady čerpání příspěvků sociální podpory se na základě dotazníkového šetření a administrativních dat mohou lišit. V Česku jsou ale bohužel administrativní data, která by propojovala informace o čerpání a nároku na příspěvek s dalšími daty o domácnostech, nedostupná. Analýza dat z výběrového šetření je proto v českém kontextu ten nejpřesnější odraz reality.

Princip fungování příspěvku na bydlení

Příspěvek na bydlení je dávka státní sociální podpory. Má za cíl pomáhat domácnostem, jejichž výdaje na bydlení jsou tak vysoké, že ze svých zbylých příjmů jen těžko dokážou pokrýt své životní náklady.

³ Na projektu se podílí výzkumníci ze společnosti PAQ Research a vědci z IDEA při CERGE-EI. Data sbírá agentura NMS (člen SIMAR). Šetření bylo realizováno ve spolupráci s IDEA při Národohospodářském ústavu AV ČR díky finanční podpoře programu Strategie AV21: Společnost v pohybu a veřejné politiky.

Nárok: Domácnost má na příspěvek nárok, pokud její náklady na bydlení převyšují 30 % jejich čistých příjmů. V Praze je tato hranice stanovena na 35 % z důvodů vyšších nákladů na bydlení a vyšších příjmů.

Normativní strop: Aby příspěvek nemohly využívat domácnosti, jejichž výdaje na bydlení sice představují velkou část jejich příjmů, ale nejsou ohroženy chudobou, výše příspěvku je shora omezena tzv. normativem – horní hranicí kompenzovaných výdajů na bydlení. Normativ závisí na počtu osob v domácnosti, velikosti obce a způsobu vlastnictví (nájemní vs družstevní a přímo vlastněné).

Posuzované příjmy: Příspěvek na bydlení patří mezi příjmově testované dávky. Pro účely poskytování příspěvku na bydlení se společně posuzují příjmy všech osob, které byt užívají. Za příjem se považují i přídavek na dítě a rodičovský příspěvek. Pokud je příjem všech členů domácnosti nižší než životní minimum, ve výpočtu se pracuje s životním minimem. Pro osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) jsou pak jejich rozhodné příjmy limitovány polovinou průměrné mzdy. Toto opatření zamezuje umělému navyšování nákladů a řeší OSVČ s paušální daní nebo nízkými příjmy v rozhodném období. Nízkopříjmovým OSVČ ale toto omezení příspěvek uměle snižuje.

Zpětný nárok: Nárok na příspěvek lze vznést pouze zpětně, a to za poslední tři měsíce. To je také rozhodné období, za které se počítají jak výdaje na bydlení, tak čisté příjmy domácnosti. Příspěvek tak není schopen reagovat pružně. Například skokový nárůst cen za energie se do nákladů domácností, které se dostaly k dodavateli poslední instance, promítl hned, ale do nároku čerpání příspěvku na bydlení až za několik měsíců. Příspěvek tedy v současném nastavení řeší spíše strukturální problémy českých domácností a není nástrojem rychlé a adresné pomoci.

Uznatelné náklady na bydlení: Náklady na bydlení tvoří u nájemních bytů nájemné a u družstevních bytů a bytů vlastníků srovnatelné náklady, které jsou určeny fixní částkou specifikovaných na webu MPSV.⁴ Náklady se určují fixně podle počtu členů domácnosti. Pro čtyři a více osob je to 4 834 Kč. Byť se jedná o nízkou částku, tak při vysokých nákladech na energie i tyto domácnosti na příspěvek mohou dosáhnout.

Mezi další náklady jsou počítány náklady za plyn, elektřinu a náklady za plnění poskytované s užíváním bytu, kterými se rozumí náklady za dodávku tepla (dálkové vytápění) a centralizované poskytování teplé vody, dodávku vody z vodovodů a vodáren

⁴ <https://www.mpsv.cz/web/cz/prispevek-na-bydleni>

a odvádění odpadních vod, provoz výtahu, osvětlení společných prostor v domě, úklid společných prostor v domě, odvoz odpadních vod a čištění jímek, vybavení bytu společnou televizní a rozhlasovou anténou a odvoz komunálního odpadu, případně náklady za pevná paliva. Náklady za pevná paliva se započítávají částkami za kalendářní měsíce a jsou definovány pevnou částkou na osobu v rodině.

Normativní náklady – strop dávky: Normativní náklady na bydlení jsou stanoveny jako průměrné celkové náklady na bydlení podle velikosti obce a počtu členů domácnosti. Reflektují nájemné, u vlastníků (družstevníků) pak tzv. srovnatelné náklady a ceny služeb a energií. Náklady služeb a energií by pak měly odrážet průměrnou spotřebu služeb a energií a přiměřenou velikosti bytů pro daný počet osob v nich trvale bydlících. Výše částek normativních nákladů na bydlení je určena vyhláškou. U výdajů přesahujících výši normativních nákladů výše příspěvku na bydlení činí za kalendářní měsíc rozdíl mezi normativními náklady na bydlení a rozhodným příjmem rodiny vynásobeným koeficientem 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientem 0,35.

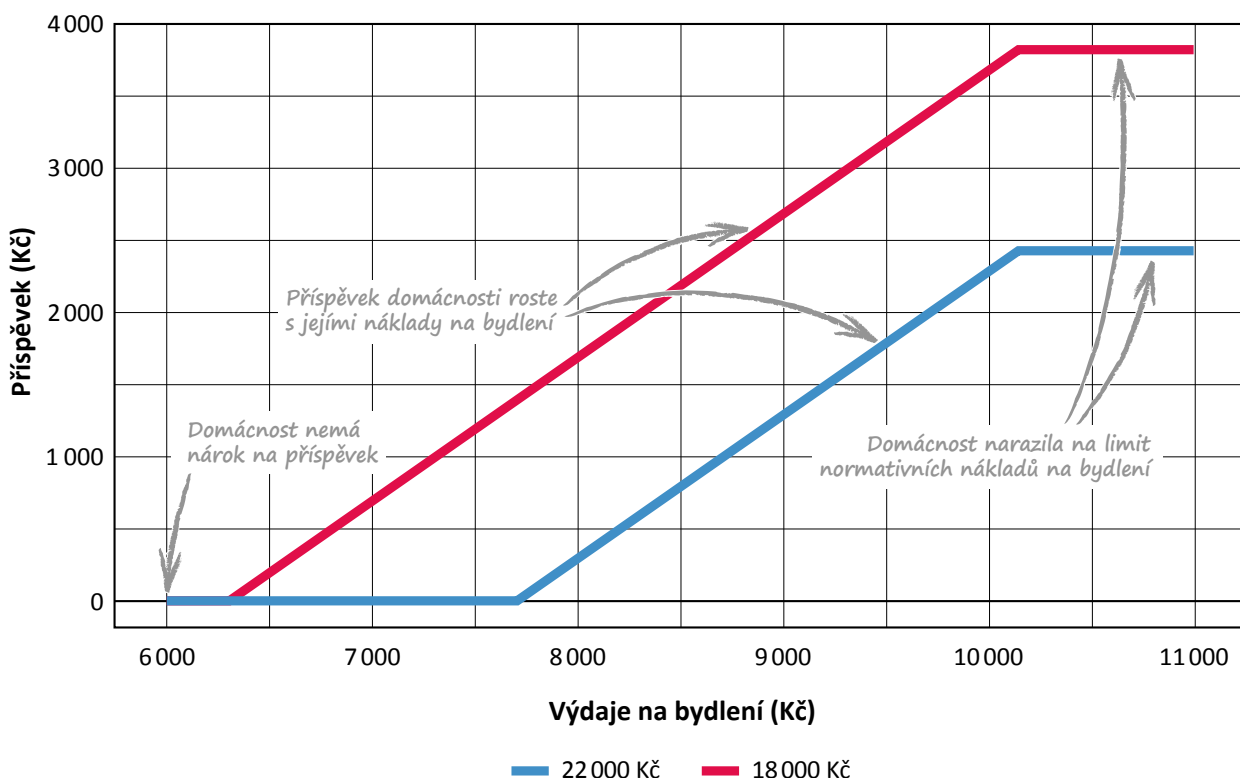
Žádání o příspěvek: Nově se žádost podává jen jednou, ale musí se následně za každé čtvrtletí dokládat náklady na bydlení a příjmy rodiny za předcházející kalendářní čtvrtletí. Nárok na výplatu dávky vzniká dnem podání žádosti a nárok lze uplatnit maximálně 3 měsíce zpětně.

Proces žádání o příspěvek je administrativně náročný. Jedná se o minimálně 10 stran formulářů. Například rozklad nákladů na bydlení vyžaduje zvláštní vyčíslení nákladů na výtah a osvětlení společných prostor v domě. Vyplnění formuláře prodlužují i dotazy, zda je žadatel příjemcem jiných dávek nebo zda je v evidenci úřadu práce – tedy na informace, kterými veřejná správa už disponuje (byť v jiných databázích). V případě, že domácnost není modelovým případem a má příjmy z různých činností, případně v rozhodném období měnila bydliště, je pro žadatele těžké posoudit oprávněnost a výši příspěvku před podáním žádosti. Část oprávněných žadatelů taková náročnost a nejistota odradí.

Princip příspěvku na bydlení ilustruje **Graf 1**. Ten ukazuje modelovou pražskou domácnost s jedním členem a čistým příjmem 18 000 Kč, respektive 22 000 Kč měsíčně. Dokud výdaje této domácnosti na bydlení nepřesáhnou 35 % jejích čistých příjmů, domácnost nárok na příspěvek nemá. Nárok vzniká v okamžiku, kdy výdaje na bydlení převýší 35 % příjmů a výše příspěvku pak roste lineárně s náklady na bydlení. Výše příspěvku se však zastaví na úrovni normativu pro danou domácnost. Konstrukce

příspěvku na bydlení tedy domácnosti zaručuje, že až do výše normativu za bydlení nevydají více než 35 % svých čistých příjmů. Pokud se domácnosti příjmy zvýší, posune se i spodní hranice výdajů na bydlení, od které má na příspěvek nárok, a zároveň se sníží maximální částka, kterou může čerpat.

Graf 1: Ilustrace fungování příspěvku na bydlení⁵

Nárůst cen energií a zvýšení výdajů na bydlení

Přes současnou administrativní náročnost je příspěvek na bydlení svojí konstrukcí nejvhodnějším existujícím nástrojem pro podporu domácností, kterým poklesly příjmy, případně vzrostly náklady bydlení. Nárůst cen energií na podzim 2021 znamenal výdajový šok, kvůli kterému se část domácností dostala do existenčních potíží. Zatímco v listopadu 2021 bylo v příjmové chudobě⁶ jen 10 % domácností, v dubnu 2022 to bylo už 16 %.

Domácnosti, jejichž dodavatel zkrachoval, se dostaly k dodavateli tzv. *poslední instance*. V důsledku toho jejich výdaje za energie rapidně vzrostly, a navíc přestaly být rozprostřeny přes celý rok, tedy i mimo topnou sezónu. Podle odhadů studie PAQ Research (Prokop, Kudrnáčová, Dvořáková & Pleticha, 2021) průměrné náklady všech domácností vzrostly

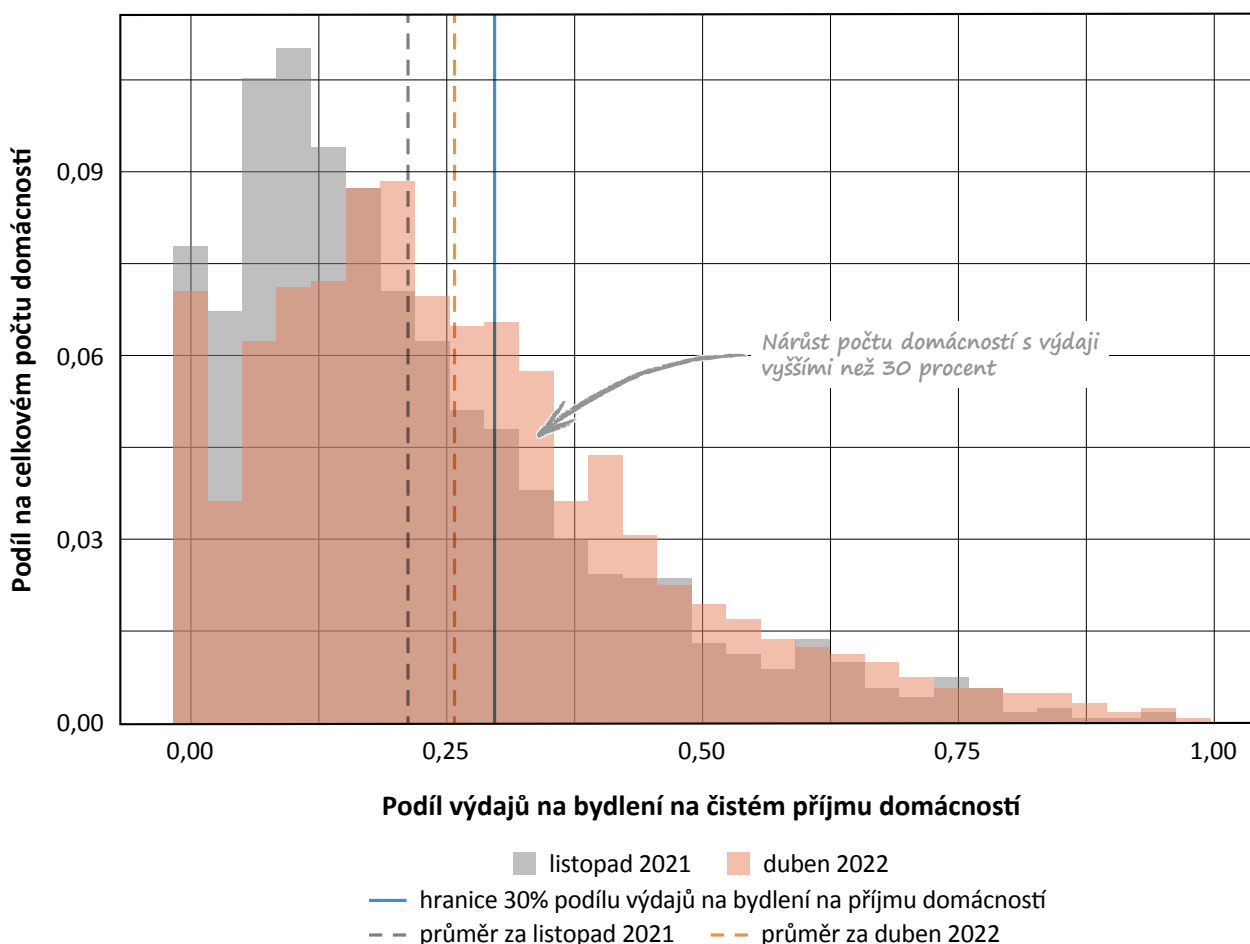
⁵ Výdaje na bydlení a výše příspěvku na bydlení pražské jednočlenné domácnosti s příjmy 18 000, respektive 22 000 Kč před změnami z ledna 2022.

⁶ Čistý měsíční příjem pod hranicí příjmové chudoby z roku 2019 zvýšenou o inflaci.

ve sledovaném období o 1 613 Kč měsíčně. To odpovídá zvýšení podílu výdajů na bydlení na čistých příjmech domácností z 23 % na 28 %.

Vyšší ceny energií nutně rozšířily počet domácností s nárokem na příspěvek na bydlení. To dokládá i **Graf 2**, který ukazuje, jak se zvýšily náklady bydlení domácností ve vztahu k jejich čistým příjmům mezi listopadem 2021 a dubnem 2022. Nejvíce vzrostl počet domácností s výdaji okolo 30 % čistých příjmů (modrá linka). Tyto domácnosti ale mají nárok pouze na nízkou výši příspěvku. Ta nemusí být dostatečnou motivací pro administrativně náročné podání žádosti. Nárůst počtu domácností s náklady na bydlení vyššími než 50 % čistých příjmů doprovází zvýšení počtu žádostí o příspěvek.

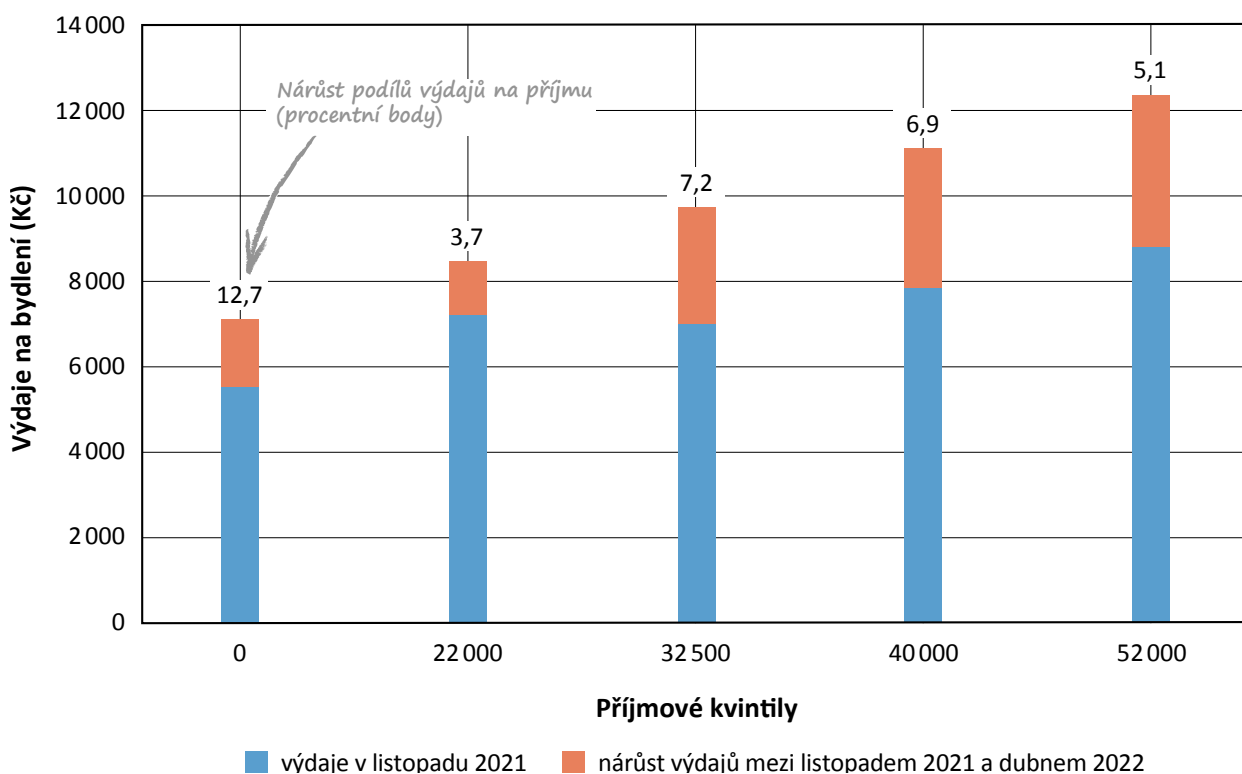
Graf 2: Posun rozdělení domácností v podílu výdajů na bydlení na příjmech
(mezi listopadem 2021 a dubnem 2022)

Protože výdaje na bydlení představují u nízkopříjmových domácností větší část jejich příjmů, byly nárůstem výdajů na bydlení primárně zasaženy právě nízkopříjmové domácnosti, a to domácnosti v příjmové chudobě (1 900 Kč), samostatně žijící důchodci (1 600 Kč) a samoživitelky (1 200 Kč) (Prokop, Kudrnáčová, Dvořáková & Pleticha, 2021).

Graf 3 ukazuje absolutní a relativní nárůsty výdajů na bydlení mezi listopadem 2021 a dubnem 2022 napříč pěti stejně početnými skupinami domácností s různými čistými příjmy (kvintily). Domácnostem s vyššími příjmy vzrostly v absolutních hodnotách více i náklady na bydlení. Jiný obrázek dostaneme, pokud srovnáme nárůsty podílu výdajů na bydlení na čistých příjmech domácností (čísla nad sloupcovými grafy). V tomto případě pětina domácností s nejnižšími příjmy vzrostly náklady na bydlení v průměru nejvíce (o 13 procentních bodů jejich čistého příjmu). Na druhé straně růst u pětiny domácností s nejvyššími příjmy představoval pouze 5 procentních bodů. Zvýšené ceny energií se tedy projevily v rozpočtech širokého spektra domácností, ale největší relativní zásah do disponibilních příjmů měl u nízkopříjmových domácností.

Graf 3: Nárůst výdajů na bydlení podle čistých příjmů domácností⁷
(období mezi listopadem 2021 a dubnem 2022)

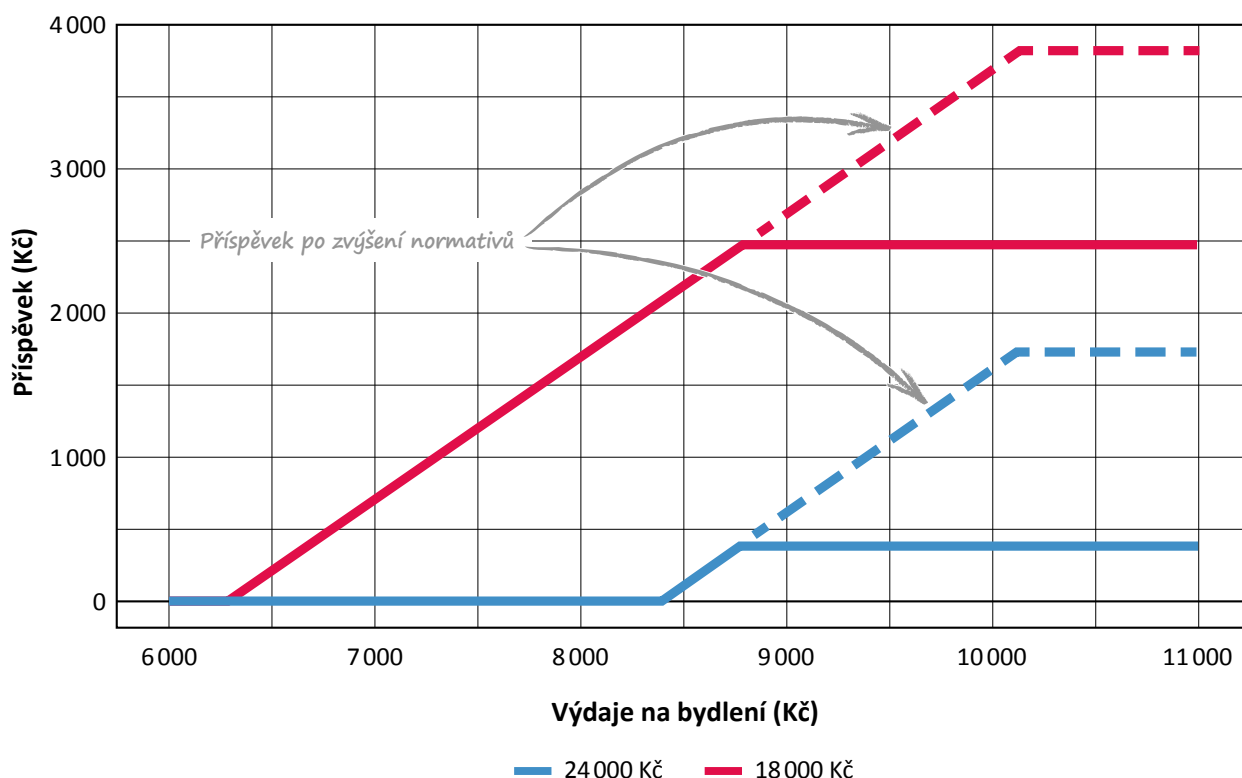
Nárůst podílu výdajů na bydlení na čistých příjmech domácností se přímo promítá do podílu domácností s nárokem na příspěvek na bydlení. Zatímco v listopadu 2021 mělo na příspěvek na bydlení nárok jen 15 % domácností, v dubnu 2022 už to bylo skoro 22 %. Podíly domácností s nárokem na příspěvek napříč příjmovými a dalšími demografickými skupinami popisujeme v jedné z dalších kapitol.

⁷ Data jsou rozdělena podle příjmových kvintilů.

Zvýšení normativu příspěvku na bydlení

Vláda Andreje Babiše v demisi po volbách na podzim 2021 zvažovala několik opatření, kterými by situaci zranitelnějších domácností zlepšila. Po apelu odborníků z neziskového sektoru (PAQ Research, 2021) bylo rozhodnuto o navýšení normativů u příspěvku na bydlení.⁸ Toto opatření zvýšilo maximální možnou částku, kterou domácnosti mohou čerpat (jak ukazuje **Graf 4** přerušovanými čarami). Zvýšení normativu tedy mělo pomoci domácnostem, kterým jiné formy pomoci nestačily. Důsledkem bylo navýšení možného příspěvku domácnostem, které již měly na čerpání nárok. Počet žádostí o příspěvek vzrostl i díky zvýšené maximální podpoře, protože některým domácnostem se začalo vyplácet o příspěvek žádat.

Graf 4: Fungování příspěvku po zvýšení normativu

Zvýšení normativu se tedy reálně dotklo pouze domácností, kterým původní normativ výši příspěvku shora omezoval. Tedy těch, které měly na příspěvek nárok a jejichž náklady na bydlení před změnou přesahovaly normativ. Takto dotčených domácností bylo 67 % z těch, které měly na příspěvek nárok již dříve. V důsledku nárůstu cen energií jejich podíl vzrostl na 86 %. Avšak zvýšení normativů naopak způsobilo pokles na 61 %. Těchto 61 %

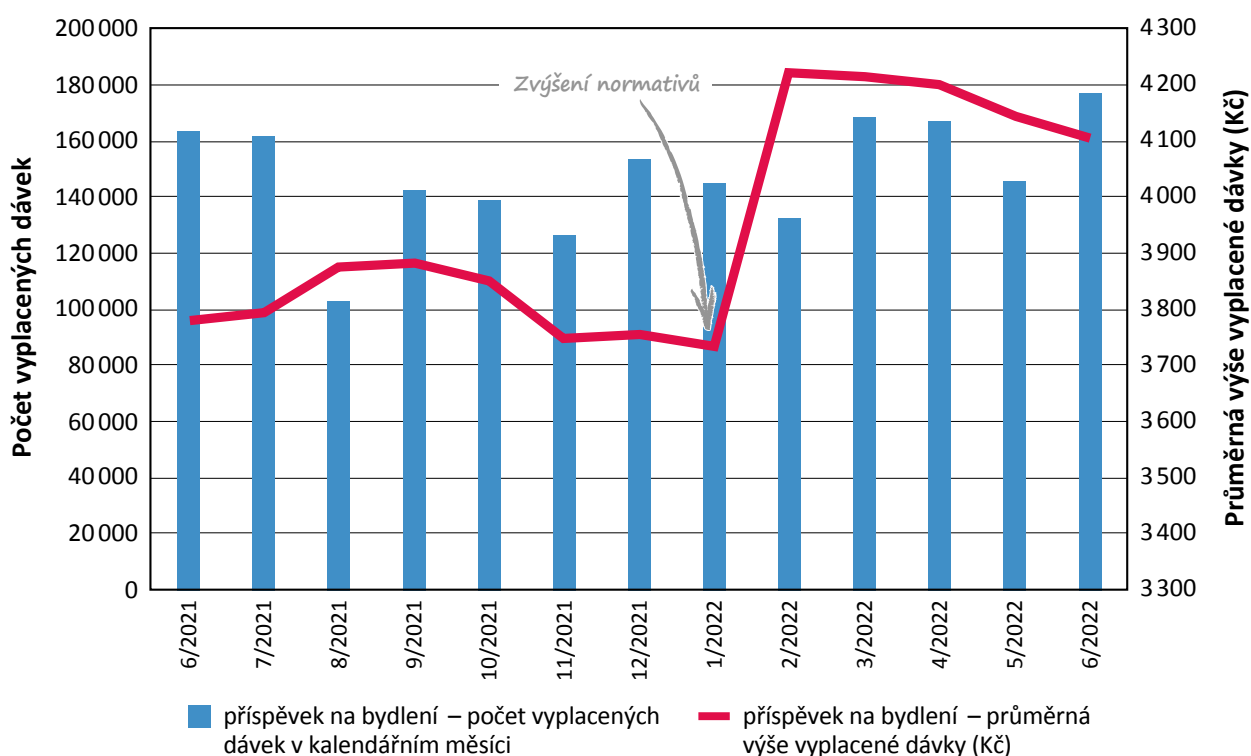
⁸ Vláda si nakonec osvojila „střední variantu“ navýšení normativu ze studie PAQ Research (2021), která v té době zohledňuje skutečný nárůst nákladů domácností.

domácností s nárokem na příspěvek tedy v dubnu 2021 čerpalo maximální možnou částku příspěvku a další zvýšení nákladů na bydlení již čerpanou částku nezvýší.

Kromě zvýšení podpory domácností, které již dříve čerpaly maximální výši příspěvku, mělo zvýšení normativu zásadní motivační efekt i pro domácnosti, které kvůli relativně vyšším příjmům (modrá křivka na **Grafu 4**) před jeho zvýšením měly nárok jen na nízkou částku. Další zvýšení normativu tedy může efektivně podpořit i ty domácnosti, které v roce 2021 na příspěvek na bydlení sice měly nárok, ale nečerpaly jej.

Graf 5 dále ukazuje vývoj výše příspěvku a počtu čerpaných příspěvků v čase. Je zřejmé, že zvýšení normativu mělo významný dopad na výši příspěvku. Nicméně počet přiznaných příspěvků se v čase mění pouze zanedbatelně. To může mít řadu příčin, jak vysvětlujeme v další části studie.

Graf 5: Příspěvek na bydlení – počet dávek a výše příspěvku

Zdroj: Statistika Ministerstva práce a sociálních věcí

Analýza dopadu zvýšení normativu a srovnání s růstem nákladů na bydlení

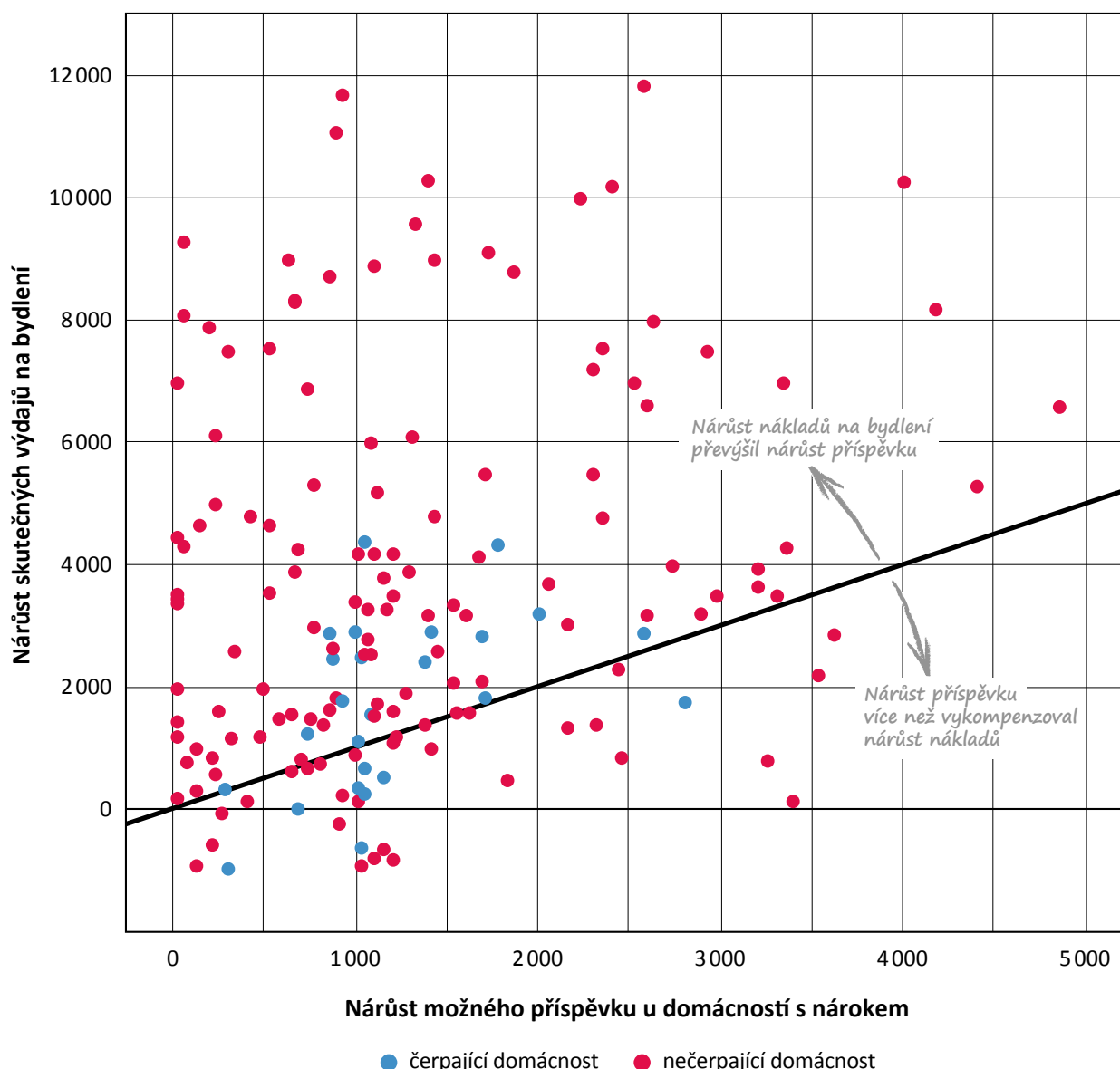
Mezi listopadem 2021 a dubnem 2022 se tedy v důsledku růstu cen energií zvýšily náklady na bydlení domácností, což rozšířilo počet domácností s nárokem na příspěvek. Následné zvýšení normativu zvýšilo maximum možné čerpané podpory. Nabízí se tedy dvě zásadní otázky:

Otázka č. 1: Nakolik vyšší normativy vykompenzovaly nárůst výdajů na bydlení?

Otázka č. 2: Do jaké míry domácnosti, na které vyšší výdaje za bydlení dopadly nejvíce, zamýšlenou pomoc skutečně obdržely?

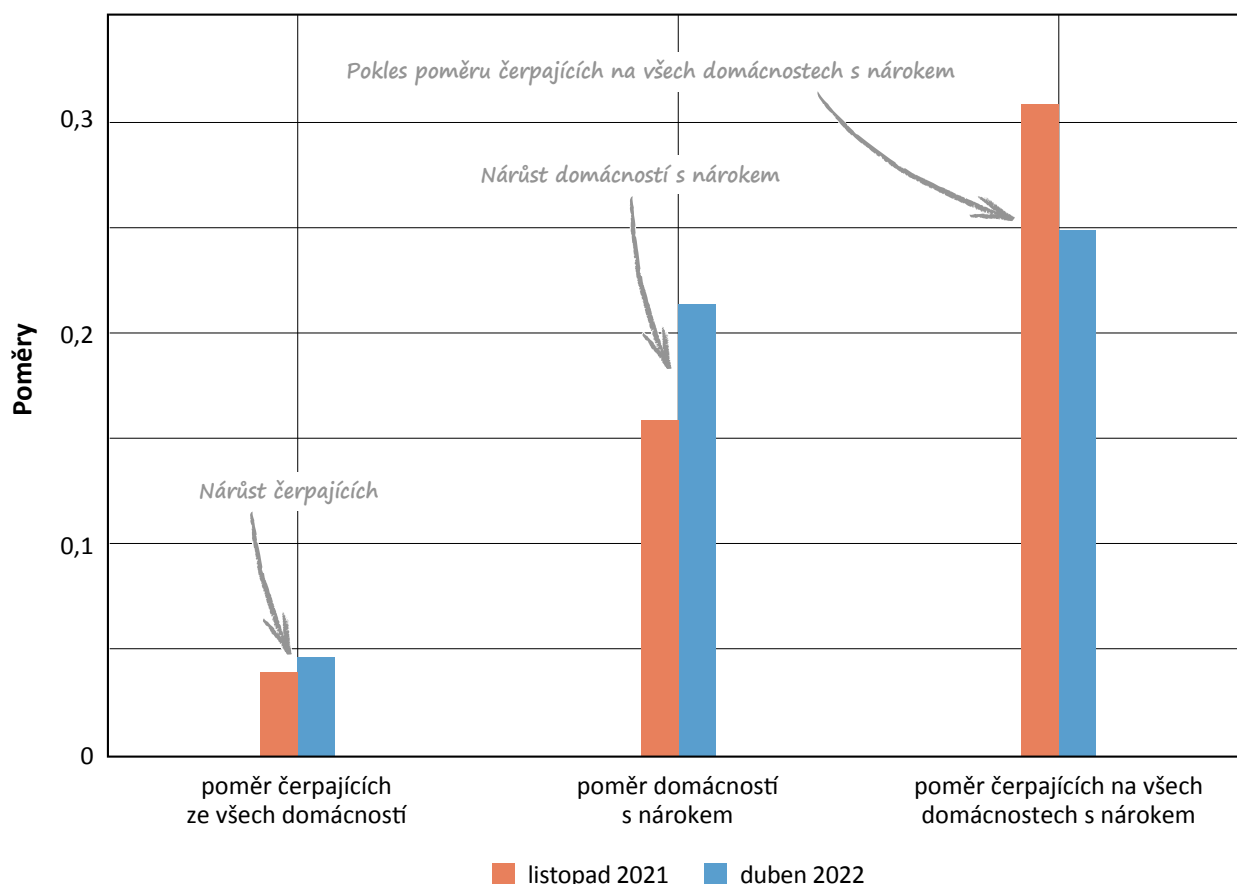
Graf 6 ukazuje, že zvýšení normativu se u mnoha domácností sice do výše příspěvku promítlo, ale nárůst výdajů na bydlení to zdaleka nevykompenzovalo. Černá přímka ukazuje hypotetickou rovnost mezi nárůstem výdajů a příspěvku na bydlení. Přibližně u 71 % domácností s nárokem na příspěvek vzrostly výdaje na bydlení více, než o kolik byl zvýšen normativ (body nad přímkou). U zbylých 29 % domácností s nárokem na příspěvek (body pod přímkou) pak zvýšení normativu přesáhlo nárůst výdajů na bydlení. To však nevypovídá o reálném čerpání příspěvku. Jen 25 % domácností s nárokem na příspěvek ho v dubnu 2022 skutečně čerpalo. Z již čerpajících domácností se normativ zvýšil více než jejich výdaje na bydlení u 35 % domácností. Zbylým 65 % domácností zvýšení normativu nárůst výdajů na bydlení nevykompenzoval.

**Graf 6: Zvýšení nákladů na bydlení
vs zvýšení příspěvku pro domácnosti s nárokem**

Dopady vyššího normativu lze posuzovat i počtem domácností, které si příspěvek čerpají. Jejich podíl na všech domácnostech se skutečně zvedl. Zatímco v listopadu 2021 to bylo jen 4 %, v dubnu 2022 příspěvek čerpalo 4,5 % všech domácností. Je to však změna na hraně statistické a ekonomické významnosti. Tento mírný růst mohl být způsoben i zvýšenými výdaji, protože se více domácností dostalo do finanční tísně. Počet domácností s nárokem na příspěvek na bydlení skutečně vzrostl z 16 % na 21 % všech domácností. Z domácností, které měly na příspěvek nárok, jej pak před zvýšením normativu skutečně čerpalo 30 % a po zvýšení normativu pouze 25 % (**Graf 7**). Přestože se podíl domácností s nárokem na příspěvek, který ale příspěvek nečerpají, může jevit jako vysoký, u příspěvku tohoto druhu to není ojedinělé (Bruckmeier & Wiemers, 2018).

Graf 7: Nárok na příspěvek a čerpání příspěvku před a po zvýšení normativu

Výše možného čerpaného příspěvku ve většině případů rodin není vysoká. Celých 53 % domácností s nárokem může pobírat méně než 2 000 Kč měsíčně, 29 % domácností nemůže pobírat více než 1 000 Kč. Domácnosti pak o příliš malé příspěvky ani nežadají. To ukazuje **Tabulka 1**, která srovnává domácnosti s nárokem a ty, které ho skutečně pobírají v závislosti na výši příspěvku. O příspěvek menší než 1 000 Kč se přihlásí jen 18 % domácností s nárokem, pro příspěvek menší než 2 000 Kč jen 36 %. Výsledky jsou v souladu s empirickou literaturou, která ukazuje, že výše příspěvku spolu s náklady jeho čerpání jsou zásadním faktorem pro to, aby se o něj domácnosti hlásily (Whelan, 2010). Je třeba však brát v potaz, že počet příjemců ve výběrovém souboru je malý, takže tyto výsledky jsou jen indikativní.

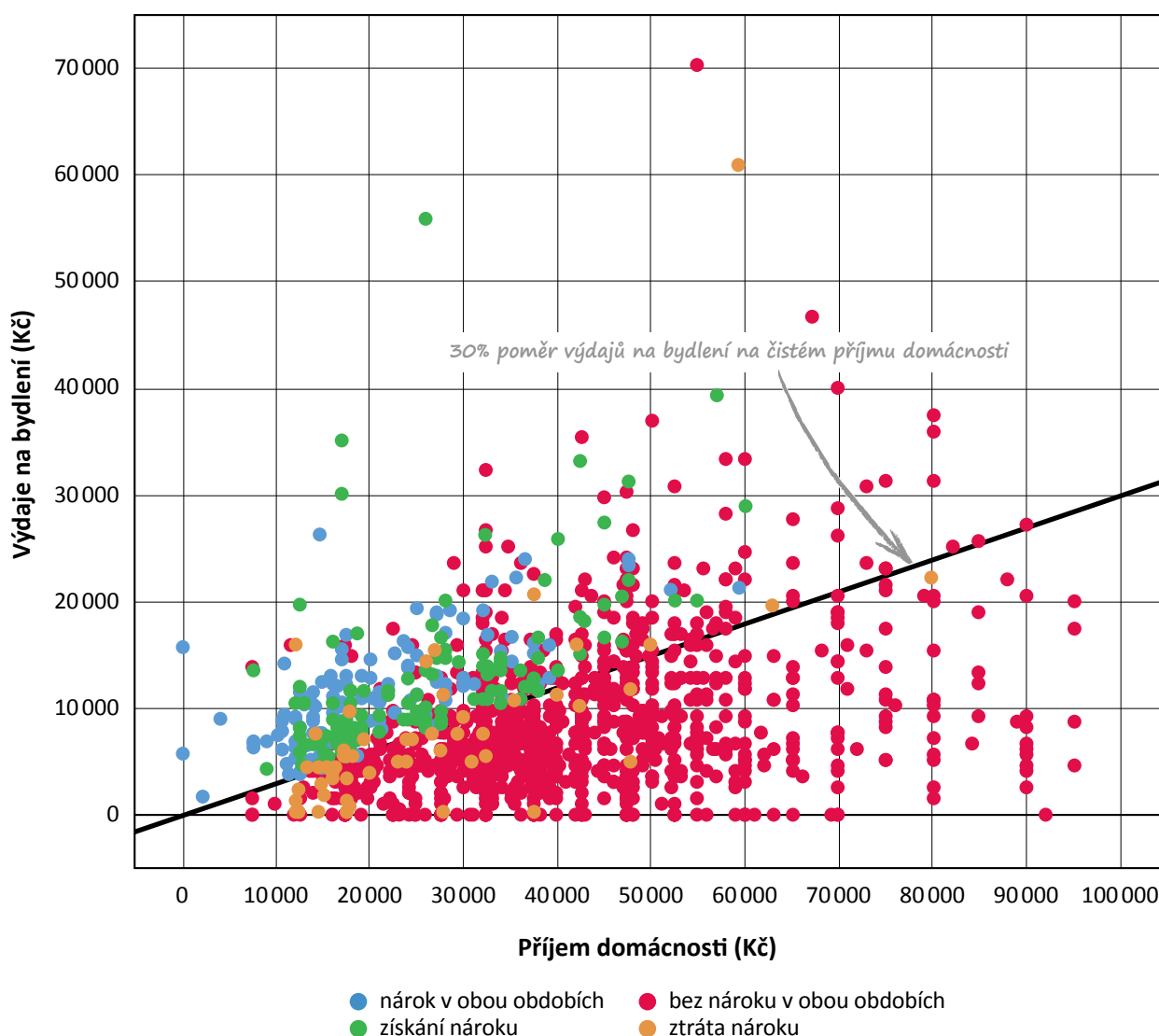
Tabulka 1: Podíly domácností v závislosti na výši příspěvku na bydlení

Výše příspěvku (Kč měsíčně)	Podíl domácností s nárokem na příspěvek v populaci	Podíl domácností příspěvek pobírajících na domácnostech s nárokem na něj
0–499	14,1 %	12,8 %
500–999	14,5 %	5,1 %
1 000–1 499	12,7 %	7,7 %
1 500–1 999	11,8 %	10,2 %
2 000–2 499	10,0 %	7,7 %
2 500–2 999	10,9 %	10,3 %
3 000–3 499	9,1 %	18,0 %
3 500+	16,4 %	28,2 %
Celkem	100 %	100 %

S rostoucími příjmy podíl domácností s nárokem na příspěvek klesá, až zcela vymizí. To je dáno normativy, tedy horními hranicemi možné výše příspěvku na bydlení. **Graf 8** zobrazuje nárokovost příspěvku, jakou mají domácnosti s náklady na bydlení vyššími než 30 % (to naznačuje příčka v grafu).⁹ Reálné čerpání příspěvku tak odpovídá záměru nastavení příspěvku.

Zajímavý je případ domácností, které nárok na příspěvek získaly mezi listopadem 2021 a dubnem 2022. Tedy v době růstu cen nákladů za bydlení i normativů. Šlo spíše o domácnosti s vyššími příjmy. Průměrný příjem domácnosti s nárokem na příspěvek v té době skutečně vzrostl z 21 000 Kč na 24 500 Kč. Naopak domácnosti, které ztratily nárok na příspěvek, jsou na samém chvostu příjmové distribuce. Je tedy pravděpodobné, že jej neztratily z důvodu vyšších příjmů, ale spíše kvůli nižším výdajům na bydlení.

⁹ V Praze mají nárok domácnosti na příspěvek na bydlení pokud náklady převýší 35 % příjmů.

Graf 8: Nárok na příspěvek v závislosti na výdajích a příjmech

Cílilo zvýšení normativu příspěvku na bydlení na domácnosti, kterým výdaje vzrostly nejvíce?

Při hledání odpovědi se díváme na domácnosti, kterým se výdaje na bydlení zvedly nejvíce v proporci k jejich příjmům. Jak ilustruje **Tabulka 2**, u domácností, které zaznamenaly nejvyšší nárůst podílu výdajů na bydlení na jejich příjmech, se nejvíce zvýšila pravděpodobnost, že mají nárok na příspěvek na bydlení.

Navýšení průměrného příspěvku, na který takové domácnosti mají nárok, ale tyto rozdíly mezi domácnostmi nijak nereflektovalo. Průměrné navýšení příspěvku v absolutní výši nezávisí na relativním nárůstu výdajů na bydlení domácností. Jak ukazuje poslední sloupec **Tabulky 2**, zvýšení příspěvku ve vztahu k příjmu domácnosti nekompensuje zvýšené výdaje, a to obzvláště u domácností, kterým výdaje na bydlení vzrostly nejvíce.

Tabulka 2: Dopady zvýšení výdajů na bydlení

Změna podílu výdajů na bydlení na příjmech domácnosti (procentní body)	Změna podílu domácností s nárokem na příspěvek na bydlení (procentní body)	Změna potenciálně čerpaného příspěvku u domácností s nárokem (Kč)	Změna potenciálně čerpaného příspěvku u domácností s nárokem jako podíl příjmu (procentní body)
<0 (snížení podílu výdajů na bydlení)	-10	455	3,5
0–5	1,6	625	2,5
5–10	4,3	514	2,2
10–15	8,7	342	0,8
>15	32,7	538	2,8

Navýšení příspěvku na bydlení tedy nezrcadlí různorodost ve zvýšených výdajích na bydlení. Jeho často nízké částky pak zřejmě mnoho domácností odrazují od jeho čerpání.

Je nízká výše příspěvku ve srovnání k jeho administrativní náročnosti jedinou překážkou?

Domácností, které o příspěvku vůbec nevěděly, ve sledovaném období ubylo – místo 13 % je to už jen 6 % ze všech domácností. Nepřekvapivě se také snížil absolutní počet domácností, které tvrdí, že příspěvek nepotřebují. Vzrostl ale podíl domácností tvrdících, že na příspěvek nedosáhnou, protože nesplňují podmínky pro jeho čerpání. Na základě informací, které o sobě tyto domácnosti v dotaznících uvedly, by ale na příspěvek nárok měly. Je proto pravděpodobné, že nemalý podíl domácností podmínkám nároku na příspěvek nerozumí. Na to poukazuje i fakt, že nezanedbatelná část domácností tvrdí, že o příspěvek nežádá, protože má dostatek úspor.¹⁰ Taková zákonná podmínka pro výplatu příspěvku přitom neexistuje.

Překvapivě jen přibližně 6 % domácností uvádí, že o příspěvek nežádá kvůli jeho nízké výši. Z dat je přitom zřejmé, že domácnosti s nárokem na pouhých několik set Kč měsíčně pobírají příspěvek s mnohem menší pravděpodobností. Vysvětlení se nabízí hned několik:

¹⁰ Možnost této odpovědi v dotazníku zůstala z předchozích verzí, kdy se tazatelé ptali i na ostatní příspěvky, u kterých úspory na účtu podmínkou jsou.

- Domácnosti, které mají nárok jen na nízký příspěvek, se pohybují na hranici splnění nároku jeho čerpání. Je tak větší šance, že chybně usoudí, že na něj nemají nárok.
- Ze stejných důvodů pak tyto „hraniční“ domácnosti necítí potřebu o příspěvek žádat.
- Administrativní náklady musí pro domácnost vyvážit výše příspěvku, jinak o příspěvek nemá smysl žádat. Pokud by však měly takové domácnosti nárok na vyšší příspěvek, měly by motivaci zjistit si skutečné podmínky čerpání, vyvolalo by to u nich potřebu o příspěvek požádat, a hlavně by se jim vyplatilo překonání současných administrativních překážek.

Vyššímu čerpání by napomohla větší informovanost mezi domácnostmi, které mají na příspěvek nárok. Dostupnost poradenství a pomoci při podání žádosti se taktéž ukazuje jako důležitý faktor pro podíl domácností, které o příspěvek požádají (Agiro & Matusitz, 2011).

Tabulka 3: Uváděné důvody nečerpání příspěvku mezi domácnostmi s nárokem

Důvod nečerpání	Podíl domácností v listopadu 2021 (%)	Podíl domácností v dubnu 2022 (%)	Rozdíl mezi listopadem 2021 a dubnem 2022 (procentní body)
O možnosti nárokovat příspěvek domácnost neví	13,2	5,9	-7,3*
Domácnost se domnívá, že příspěvek není potřeba	26,2	16,8	-9,4
Domácnost se domnívá, že nesplňuje podmínky na straně výdajů na bydlení	11,3	22,7	11,4**
Pro daný typ bydlení domácnosti nelze žádat	7,2	9,3	2,1
Domácnost má moc úspor na účtech	3,0	5,7	2,7*
Domácnost neví, kde a jak žádat	9,7	4,3	-5,4*
Domácnost uvádí vysokou administrativní zátěž žádosti	8,2	9,7	1,5
Domácnost považuje příspěvek za příliš nízký	3,5	6,3	2,8
Stud domácnosti o příspěvek požádat	6,9	8,0	1,1
Strach domácnosti ze sdílení informací	1,5	3,0	1,5
Žádost není možno podat online	5,3	3,3	-2,0
Jiné důvody	4,1	5,0	0,9

Pozn.: Hladiny statistické významnosti: ** 0,05; * 0,1

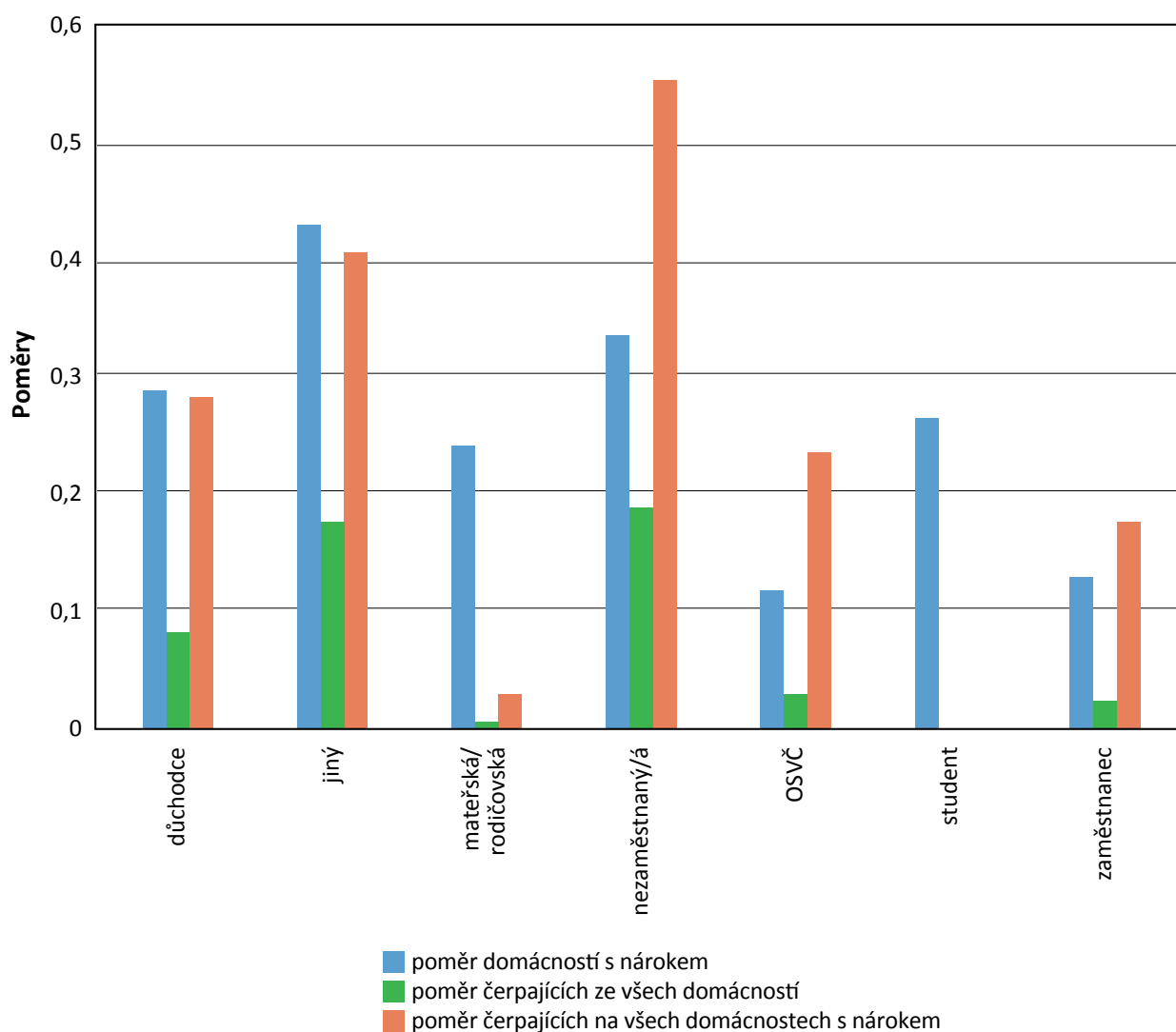
Struktura domácností s nárokem na příspěvek

V této kapitole analyzujeme, které domácnosti mají na příspěvek nárok a které jej i čerpají. **Tabulka 4** poskytuje přehled poměrů domácností podle ekonomické aktivity mezi listopadem 2021 a dubnem 2022, a to v celé dotazníkové populaci mezi domácnostmi s nárokem na příspěvek a domácnostmi, které příspěvek skutečně čerpají. Vysoké výdaje na bydlení vůči příjmům mají disproporčně důchodci, jak ukazují sloupce 3 a 4. Tento poměr ale v čase klesá. Zvýšení nákladů na bydlení tak zřejmě neohrozilo novou skupinu důchodců – spíše prohloubilo problémy těch ohrožených. Ty však zvýšení výdajů aktivizovalo a o příspěvek začali výrazně častěji žádat, jak dokládají sloupce 5 a 6. U ostatních skupin nedochází k relevantním změnám (a to i vzhledem k četnosti skupin ve vzorku).

Tabulka 4: Skladba domácností podle ekonomické aktivity

Ekonomická aktivita	Podíl v populaci (%)		Podíl s nárokem na příspěvek (%)		Podíl čerpajících (%)	
	Listopad 2021	Duben 2022	Listopad 2021	Duben 2022	Listopad 2021	Duben 2022
Zaměstnanec	46	47	31	30	25	22
OSVČ	9	9	3	5	6	5
Student	5	5	6	6	7	0
Na rodičovské dovolené	4	3	2	4	3	1
Důchodce	32	32	54	47	45	57
Nezaměstnaný	3	3	3	5	14	11
Jiný	1	1	1	3	1	5

Polovinu domácností, které mají nárok na příspěvek, tvoří důchodci. Zároveň více než čtvrtina všech důchodců má nárok na příspěvek na bydlení (**Graf 9**). Reálně ho čerpá jen pouze 5 procent důchodců. Nízkou míru využívání příspěvku lze sledovat napříč skupinami s různou ekonomickou aktivitou s malou výjimkou u nezaměstnaných, kde využívá příspěvek více než polovina z těch, kteří na něj mají nárok. U některých skupin lze předpokládat víru lidí ve zlepšení jejich současné finanční situace. O příspěvek nežádají, protože doufají, že na něj brzy přestanou mít nárok. Příjmy důchodců jsou ale v čase téměř neměnné, a proto rozdíl mezi poměrem domácností, které na příspěvek mají nárok a těmi, které jej čerpají, ukazuje strukturální problémy v nastavení příspěvku na bydlení.

Graf 9: Nárok na příspěvek a čerpání příspěvku, podle ekonomické aktivity

Při pohledu na poměr čerpajících domácností, domácností s nárokem na příspěvek a průměrné příspěvky napříč podíly výdajů na bydlení a příjmy lze vysledovat i logiku nastavení příspěvku (**Tabulka 5**). Zatímco nárok na příspěvek má více než polovina domácností s výdaji na bydlení převyšující 35 procent jejich čistých příjmů, nárůst počtu domácností čerpajících příspěvek zaznamenáváme až od výdajů na bydlení vyšších než 40 % čistých příjmů. Vzhledem k tomu, že průměrná nároková částka je pro domácnosti s výdaji na bydlení mezi 30 a 40 procenty příjmů výrazně menší než průměrná čerpaná částka, lze opět usuzovat, že domácnosti s nárokem na malou podporu se s žádostí o příspěvek neobtěžují.

Tabulka 5: Nárok a čerpání příspěvku podle podílu výdajů na bydlení a čistého příjmu

Podíl výdajů na bydlení a čistého příjmu domácnosti	Podíl domácností s nárokem na příspěvek (%)	Podíl domácností čerpajících příspěvek (%)	Průměrná výše nárokováného příspěvku (Kč)	Průměrná výše čerpaného příspěvku (Kč)
0–30 %	0	1	0	1 862
30–35 %	31	3	165	2 300
35–40 %	44	6	526	1 250
40–50 %	63	8	1 116	2 515
50–60 %	63	11	1 474	3 028
60 % a více	0	1	0	1 862

Tabulka 6 dále ukazuje, že podíl osob v domácnostech s nárokem klesá s rostoucím vzděláním. Zatímco z domácností respondentů se základním vzděláním má nárok na příspěvek téměř třetina, u domácností vysokoškoláků jde pouze o 9 %. Podíly domácností, které příspěvek skutečně čerpají, je pak 12 % mezi těmi se základním a pouhé 1 % mezi těmi s vysokoškolským vzděláním. Domácnosti s vysokoškolsky vzdělaným respondentem čerpají relativně nízké částky, což naznačuje, že míra finančních potíží způsobených vysokými náklady na bydlení je u nich v průměru nižší než u zbytku populace.

Tabulka 6: Nárok na příspěvek a čerpání příspěvku podle vzdělání

Dosažené vzdělání respondenta dané domácnosti	Podíl domácností s nárokem na příspěvek (%)	Podíl domácností s nárokem příspěvek čerpajících (%)	Průměrná výše nárokováného příspěvku (Kč měsíčně)	Průměrná výše čerpaného příspěvku (Kč měsíčně)
Základní	30	12	743	2 255
Středoškolské bez maturity	29	7	806	2 936
Středoškolské s maturitou	17	3	491	3 028
Vysokoškolské	9	1	154	2 016

Závěr a doporučení

V této studii popisujeme základní problémy, které se vztahují k příspěvku na bydlení, který představuje základní nástroj pomoci domácnostem nejvíce dotčené nárůstem cen energií a bydlení. Poukazujeme především:

- Na malý počet domácností, které příspěvek čerpají, přestože na něj mají nárok. Je to důsledek jednak často nicotné výše příspěvku, ale také slabé informovanosti.
- Na to, že nedávný nárůst nákladů na bydlení byl výrazně vyšší než nárůst normativu, který vláda schválila na přelomu roku 2021 a 2022.

Z naší analýzy plynou následující doporučení:

1. Výrazně snížit administrativní nároky při žádání o příspěvek.
2. Navýšit normativ tak, aby odpovídal zvyšujícím se cenám energií. Inspirací může být i postup Prahy, která žadatelům zaručuje minimální výši příspěvku 1 500 Kč.
3. Zvýšit informovanost občanů ohledně podmínek nároku na příspěvek na bydlení.
4. Zlepšit monitoring čerpání příspěvku, propojit registr příspěvku na bydlení s registrem sociálního pojištění a matrikou. Tím by se i zjednodušila administrativa spojená s procesem žádostí o příspěvek.

Reference

- Agiro, A., & Matusitz, J. (2011). Housing Vouchers, Benefits and Allowances (VBAs): comparing rental tools in the US, England and the Netherlands. *International Journal of Housing Policy*, 11(1), 71-88.
- Bruckmeier, K., & Wiemers, J. (2018). Benefit take-up and labor supply incentives of interdependent means-tested benefit programs for low-income households. *Comparative Economic Studies*, 60(4), 583-604.
- Bruckmeier, K., Riphahn, R. T., & Wiemers, J. (2021). Misreporting of program take-up in survey data and its consequences for measuring non-take-up: new evidence from linked administrative and survey data. *Empirical Economics*, 61(3), 1567-1616.
- Prokop, D., Kudrnáčová, M., Dvořáková, E., & Pleticha P. (2021). *Dopady zdražení energií a návrh reformy příspěvku na bydlení*. PAQ Research.
- Verbist, G. & Grabka, M., (2017). Distributive and poverty-reducing effects of in-kind housing benefits in Europe: with a case study for Germany. *Journal of Housing and the Built Environment*, 32(2), 289-312.
- Whelan, S. (2010). The take-up of means-tested income support. *Empirical Economics*, 39(3), 847-875.

Předchozí studie IDEA

2022

Platy učitelů v roce 2021: vrchol dosažen a co dál? Daniel Münich, Vladimír Smolka, srpen 2022 ➤

Kompenzace ztráty příjmů v pandemii covid-19: vítězové a poražení. Klára Kalíšková, Lucie Zapletalová, srpen 2022 ➤

Rozdíly v přísnosti známkování žáků a dopady na vzdělanostní aspirace. Daniel Münich, Tomáš Protivínský, červen 2022 ➤

Chudoba a sociální dávky v sociálně vyloučených lokalitách. Miroslava Federičová, Klára Kalíšková, Lucie Zapletalová, červen 2022 ➤

Dlouhodobá dědictví osvobození Sudet Rudou a americkou armádou. Jakub Grossmann, Štěpán Jurajda, květen 2022 ➤

Odchody z učitelské profese v Evropě. Miroslava Federičová, Filip Pertold, březen 2022 ➤

Intenzita používání vyučovacích metod učiteli a jejich vztah s výsledky vzdělávání. Václav Korbel, březen 2022 ➤

Spočítali jsme za vás: Dopady zrušení superhrubé mzdy, snížení odvodů na sociální pojištění a zavedení daňových prázdnin. Klára Kalíšková, Michal Šoltés, leden 2022 ➤

Nárůst o 395 miliard Kč oproti roku 2019: Kam směřoval první návrh výdajů státního rozpočtu na rok 2022. Daniel Kolář, Petr Janský, leden 2022 ➤

Státní zaměstnanci a úředníci: kde pracují a za kolik? Daniel Bartušek, Petr Bouchal, Petr Janský, leden 2022 ➤

Nemocenské pojištění: co způsobilo zavedení karenční doby? Jakub Grossmann, Lucie Zapletalová, leden 2022 ➤

2021

Standardní granty GA ČR a publikační výkonnost vědců: Kontrafaktuální analýza projektů udělených v letech 2005–2014. Matěj Bajgar, říjen 2021 ➤

Jaké změny v rodinné politice slibují volební programy politických stran? Shrnutí a rozbor. Michal Ostrý, Filip Pertold, září 2021 ➤

Finanční podpora vysokoškolských studentů v České republice: Rekonstrukce systému nutná. Daniel Münich, Otakar Kořínek, září 2021 ➤

Platy učitelů v roce 2020: Usne Česko na vavřínech? Daniel Münich, Vladimír Smolka, srpen 2021 ➤

Maminka nebo školka? Dopady prodloužení čerpání rodičovského příspěvku na budoucí vzdělání a pracovní uplatnění dětí. Alena Bičáková, Klára Kalíšková, Lucie Zapletalová, srpen 2021 ➤

Zásah nutný: dopady budoucího ekonomického vývoje a pandemických opatření na příjmy a výdaje systému veřejného zdravotního pojištění. Lucie Bryndová, Lenka Šlegerová, červen 2021 ➤

Kdo v první vlně pandemie zachránil zaměstnance? Analýza čerpání podpory programu Antivírus B. Štěpán Jurajda, Pavla Doleželová, Lucie Zapletalová, duben 2021 ➤

Práce z domova: možnost, nebo nutnost? Jakub Grossmann, Václav Korbel, Daniel Münich, březen 2021 ➤

Výluka prezenční výuky během pandemie covid-19: odhad neviditelných ekonomických ztrát. Ole Jann, Daniel Münich, Lucie Zapletalová, duben 2021 ➤

Společenský status učňovského vzdělávání v České republice: vývoj posledních 15 let a srovnání se zahraničím. Václav Korbel, Daniel Münich, únor 2021 ➤

2020

Nechtěné plody prorodinných politik. Alena Bičáková, Klára Kalíšková, Lucie Zapletalová, prosinec 2020 ➤

Vysoké náklady nízkého vzdělání v České republice. Jana Krajčová, Daniel Münich, prosinec 2020 ➤

Grantová podpora a doktorské studium: analýza dat Grantové agentury Univerzity Karlovy. Václav Korbel, říjen 2020 ➤

Personální politické konexe a efektivnost veřejných zakázek v letech 2007–2018. Bruno Baránek, Vítězslav Titl, září 2020 ➤

Odchody do důchodu v Česku: role očekávání a zdravotního stavu v mezinárodním srovnání. Filip Pertold, Miroslava Federičová, září 2020 ➤

Penzijní spoření se státní podporou v České republice: spíš podpěra než pilíř. Jiří Šatava, srpen 2020 ➤

Platy učitelů v roce 2019: Blýská se na lepší časy? Daniel Münich, Vladimír Smolka, červenec 2020 ➤

Odkud se rekrutují výzkumníci na univerzitách? Vít Macháček, Martin Srholec, únor 2020 ➤
interaktivní aplikace česká ➤, anglická verze studie ➤, interaktivní aplikace anglická ➤

Studie z předchozích let jsou k dispozici na:

<http://idea.cerge-ei.cz/publikace>

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy, CERGE.

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences, v. v. i. as well as the Charles University, Center for Economic Research and Graduate Education.

Nárůst cen energií a zvýšení příspěvku na bydlení v lednu 2022: Pomohlo to?

Studie 13/2022

© Filip Pertold, Petr Pleticha

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., 2022

ISBN 978-80-7344-650-5 (Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.)

Zaujala vás tato studie?

Podpořte nezávislý akademický výzkum
dopadů veřejných politik ČR
a přispějte na naši činnost,
abychom mohli napsat další.

IDEA se v rámci Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. podílí na aktivitách Strategie AV21
IDEA at the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences participates in the Strategy AV21 activities

Nárůst cen energií a zvýšení příspěvku na bydlení v lednu 2022: Pomohlo to?

Studie Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA)

O IDEA

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) je nezávislý think-tank zaměřující se na analýzu, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii.

IDEA je think-tank Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. a vznikla z iniciativy a pod vedením prof. Jana Švejnara. Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i. (NHÚ – angl. zkratka EI) tvoří společné akademické pracoviště CERGE-EI spolu s Centrem pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (anglická zkratka CERGE).

Principy fungování IDEA

1. Vytváření shody na základě intelektuální otevřenosti – přijímání volné soutěže myšlenek, otevřenost podnětům z různých částí světa, přehodnocování existujících stanovisek vzhledem k novým výzvám.
2. Využívání nejvhodnějších teoretických a praktických poznatků – snaha o rozvinutí postupů na základě nejlepších teoretických i praktických poznatků (z České republiky i ze zahraničí).
3. Zaměření aktivit na vytvoření efektivní politiky a strategie České republiky – doplňovat akademické instituce vytvářením podkladů efektivním a operativním způsobem.

Pokud chcete dostávat do své emailové schránky informace o připravovaných studiích a akcích IDEA, napište nám na

idea@cerge-ei.cz

About IDEA

The Institute for Democracy and Economic Analysis (IDEA) is an independent think tank focusing on policy-relevant research and recommendations. IDEA recommendations are based on high quality data, objective evidence-based analysis, and the latest economic theories.

IDEA is a think tank at the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences and is led by its founder, Prof. Jan Švejnar. The Economics Institute (EI) of the Czech Academy of Sciences forms part of a joint workplace, CERGE-EI, together with the Center for Economic Research and Graduate Education of the Charles University (CERGE).

IDEA's Working Principles

1. We build consensus on the basis of intellectual openness – we believe in a free competition of ideas, are open to initiatives from various parts of the world, and constantly review existing opinions in the light of new challenges.
2. We make use of the most appropriate theoretical and empirical findings, and strive to develop methods based on the best theoretical and practical knowledge (both from the Czech Republic and from abroad).
3. We focus on creating effective policy and strategy for the Czech Republic, complementing academic institutions by producing materials in a constructive, practical format.

If you would like to receive regular information about the latest IDEA studies and events please subscribe to our mailing list by contacting

idea@cerge-ei.cz

PROJEKT NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO ÚSTAVU AKADEMIE VĚD ČR

<http://idea.cerge-ei.cz>